

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V oglasih in mošt«.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsako priložnost 3 el. za poln leta 3 el. 50 kr., za štiri leta 12 el. 75 kr. — Sama priloga stane 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opraviščtvu u štanku v Trstu po 5 kr. v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate priema Opraviščtvu, via Terranta, »Neva tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terranta« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — /ssratl (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuja za vsako besedo 2 kr.

Naš notranji in zunanji položaj.

V tem času kislih hrastovcev se navadno dela velika politika, naš glavni namen ni sicer baviti se ž njo, ali parkrat v letu, posebno pa v času ko diplomati potujejo, zdi se tudi nam primerno, da spregovorimo nekoliko o veliki politiki. Danes pa hočemo to storiti s posebnim obzirom na našo Avstrijo.

Ako kedaj, pokazalo se je letos, na katerej strani je avstrijski patrijotizem. Koliko prilik je bilo še le te dni za opazovanje naših Velikonemcev, kateri so se l. 1866 napojili pravega nemškega duha, ali leta 1870 pa se kar zamaknoli v Bismarka, stvaritelja velike Nemčije. Kjerkoli so mogli, pokazali so Nemci ostentativno, da avstrijskeje ideje ne marajo žrtovati svojega gospodarstva nad drugimi narodi in da, ako jim Avstrija zopet do hegemonije ne pomaga, stori jim to kedo drug, katerega jasno in glasno proglašujejo za Mesijo.

Na drugej strani so zopet Madjari pokazali v zadevi generala Jansky-ja, da jim je le za svoj Madjarozzag, a prav nič za celokupnost Avstrije in da jih uže zopet po nekem srbi, kar so uže eukrat skusili. Kaj more Madjarozzag brez Avstrije? Le to naj bi premislili Madjarski državniki, da brez Avstrije nema niti Madjarije in potem bi jim gotovo vse muhe zginole iz glave ter bi gledali, da se kar hitro pobotajo z avstrijskimi narodi in tako Avstriji tisto moč in stalnost preskrbe, katera jej je potrebna za morda uže bližnje zgodovinske dogodbe v Evropi. Kaj bi govorili o Italijanih, katerih je v Avstriji premalo,

da bi jih državnik v poštev jemal; prav zato pa se je čuditi, da Iredenta še tako pokoncu nosi glavo v Istri in Trstu, mej tem ko je v Dalmaciji uže zatrta. Mora se torej iz letošnjih dogodkov sklepati, da le Slovan svojo osodo v Avstriji vedno voljno prenaša, naj si uže bode slaba, ali dobra.

Nemci se uže jeze, ker se Slovanom v Avstriji le še kaže upanje, da bi mogli enkrat v Avstriji postati enakopravni z njimi. Madjari in Italijani, ki so se uže tudi imeli boriti z nemškim nasilstvom, pa so v tem obziru vse pozabili in se prav čisto nič ne naučili, kar je toliko žalostnejše posebno za zadnje, ki se štejejo mej prve naprednjaške in svobodnjaške narode; so prav taki.

Zgodovina, posebno novejša zgodovina nam prejasno kaže, da je bil Slovan vedno pravi trpin za Avstrijo, za katero je voljno vsak čas prenašal vse nezgode, pa tudi danes še je Slovan edini trdni steber, na kateri more Avstrija na vsako stran največ zidati, kajti toliko Poljak, kakor Čeh in Slovenec imajo danes poleg Magjara največi interes, da Avstrija obstane in da se ne razprši, na kar delajo uprav nemški in italijanski Iredentariji. — Misli se je, da se Slovanom, posebno pa nam Slovencem, ki smo za Avstrijo tukaj na jugu tako važen element in uprav zaradi tega poleg Hrvatov najvažnejši mej vsemi avstr. Slovani, uže k malu izpolni prva zapoved narodnega obstanka, da namreč dobimo svoje narodne šole in pa popolno spoštovanje v uradih; toda tudi ta prvi pogoj narodnega obstanka se nam Slovencem še vedno krati, in akoprem imamo zdaj ministerstvo, ki si je zapisalo

na svoj prapor enakopravnost, pri vsem tem nismo vsaj mi Slovenci glede enakopravnosti zdaj skoro prav nič na boljšem, nego smo bili v poprejšnjih ustavovernih dobah. — Pri vsem tem pa Nemci in Italijani očitajo Taaffejevemu ministerstvu, da je preveč slovansko. Žalostne so torej zamere v Avstriji uže zaradi tega, ker narodi sami nočejo nastopiti prave poti do sporazumenja, česar so pa v prvej vrsti krivi liberalni Nemci, prav za prav pretirani egoizem načelnikov te stranke.

Avstrijski državniki vedó denes predobro, pri čem so glede notranje politike; oni morejo računati na zmernost in požrtvovalnost Slovanov v prvej vrsti in zatorej se denes skoro noben pravi državnik ne more udati politiki vladanja brez Slovanov in proti njim.

Ker pa je predobro znano gotovo tudi našim državnikom, da zunanja politika skoro največ določuje notranjo politiko vsake države, uprav zato imajo še nov uzrok, da ne pusté lastnih Slovanov pritiskati na zid.

V tem mesecu, se je marsikaj zgodilo, kar daje sklepati na važne pogovore in politične kombinacije mej evropsko diplomacijo. Rusija je proglasila, da hoče odpraviti v Batumu prosto lukó, s tem je dala odgovor na angleške spletke v Bolgariji in faktično od svoje strani Evropi razodela, da je Berolinska pogodba čisto nič več ne veže. — Velikanske trdnjave, katere hoče Rusija zgraditi ob Črnem morju in mnogobrojno izvrstno brodovje, katerega nekoliko uže ima, nekoliko pa še pripravlja Rusija v Črnem morju, vse to prejasno kaže, da se Rusija resno pripravlja na ko-

nečni udarec na Turčijo in torej tudi na konečno rešenje jutrovega pranja.

Ali precej potem se je vršila na Francoskem velika demonstracija proti nemškemu cesarstvu, postavili so Francozje izvrstnemu generalu Chanzi-ju spominek, ta Chanzi je bil nekaj časa poslanik v Rusiji in je kot tak močno kultiviral zvezo mej Rusijo in Francijo. Zato pa je francoska vlada povabila rusko, da bi bila zastopana pri slavnosti odkritja Chanzi-jevega spomenika in ruski car je v ta namen delegiral enega svojih boljših generalov, katerega je slavnostni govornik posebno srčno pozdravil povdarjajoč prijateljstvo Ruske i Francoske. Govoril je javno tudi ruski general in isto tako provdarjal prijateljstvo mej Francozi in Rusi; ljudstvo pa je tem besedam živo in navdušeno pritjevalo z besedami: »Evvive la Russie, evvive la grande nation Slave!« Ta demonstracija je morala Nemce nekoliko prestrašiti in Bismark je precej potem čutil potrebo, da se še bolj nasloni na Avstrijo. Nemčije je strah pred francosko-rusko zvezo, do katere mora prej ali slej priti, ker je ta stvar uže v krvi obeh ljudstev in po stanju Evrope uže tako odmenjena; ali Avstrija ne bi se smela te sveze mnogo strašiti, ker ona nema poklica, da bi bila v prvej vrsti braniteljica ali »Ostmark« Nemčije, kakor bi to želeli velikonemci; Avstriji gre zdaj za to, da utemelji svojo vlast na Balkanu, v tem obziru je konkurentka Rusije. Nemčija gotovo obeča Avstriji vse lepo in dobro in celo prekositev Rusije v konkurenci na Balkanu.

Na drugej strani je tudi An-

PODLISTEK.

Koledovanje pri nas in drugod.

(Konec.)

Zopet druga pesem, ki si jo je ljudstvo v prepisih kar mimogrede osvojilo glasi se: »Poštene ovč cel tak pojemo mi — Ljubljani kristjani! poslušajte vi! Te sveče ki s pušlami cirane so, So k časti Mariji gor v svetni nebo.

O grešniki vbogi, obrn'no se mi Tje k materi božji, ki v tronu stoji; Kaj bomo ležali na smrtni postlji, Marija Svečanka, prisveti nam ti!

Mor'bit da v tem letu b'mo mogli mi umret, Z žalostnim srcem zapust'li ta svet; Oh ure al' dneva ne vemo to mi Kaj rožca cvetoča se dol' obleti.

Ko ura odbije b'mo mogli mi vmret, Vsi znauci, prijatli, zapust'li ta svet; Bogastvo, veselje, ostalo vse to, Nas bojo pa djali v to črno zemljo.

Poštene ovčice le zmišlimo si — Na rajne dušice, ki tukaj jih ni, So b'le na tem svetu, pa mogli so umret In večnemu Bogu to rajtengo dati;

Jutranja zarja nam greje srce, Ker Jezus preljubi z solncem sem gre, Nas vodi Marija, nas prci lepo, Zapust'mo te grehe in ž'v'mo sveto.

V nebeškem veselju angelci pojo, Marijo Svečanko častijo lepo, Zapijmo, čistimo Marijo tudi mi, Je nam dete rodila, v jasicah spi.

Marija Svečanka v vpeljavanje je šla In svojega sina Bogu ofrala; Svet' Simon ta stari ja močno vesel, Da je to dete na roke prejel.

Končuje pa se z voščilom:

Vi oče in mati, vam damo lep dar, Marija, svet' Jožef vam naj bo za dar; Po njunih vsi navkih le ž'v'mo lepo, Da pridemo k njim tje v sveto nebo.

Mladenč, dekleta vam damo lep dar, To dete sveto vam naj bo za dar! Zdjaj srečno ostan'te, mi gremo od vas, Marija, svet' Jožef, ostan'ta pri vas! Takšne vsebine je tudi tretja »Svečenska pesem«:

Hvaljen bodi Jezus Kristus In njegovo sveto ime! Tak sliš'te kaj vam pojemo: Naj vam to k srcu gre!

No pesem vam čemo zapeti V veselje vsem ljudem, Svet' Jožef in Marija Šla sta v Betlehem.

Na potu prigodilo se Da Marija rodila je Tega Sina božjega Skoz' Duha svetega.

V Betlehem' sta obhodila Kjer »herperes« nista dobila, Kjer bi bja počivala, In čez noč prebivala.

V Betlehem sta prišla, Žlaho obiskat šla, Pa žlahta ni hotela Njiju gor vzeti.

Svet Jožef se obrne In milo tak govori: »To je vse božja volja, Da se zdaj tak godi.

Za mestom je na štala, Se taj bova podala, Le-tam je prebitki mrz, Vsmili se Bog ti čez nas!

Marija ga pa trošta, O svoj'ga moža Jožefa: »Jaz bom nočoj rodila Zveličarja sveta.

Kteri je vsvaril zemljo, nebo, Človeku dal dušo, telo, On nam bo pomagal, Da bova prestali to.«

Svet' Jožef nji pa pravi: »Oh kak men' to britko de, Če boš pa ti rodila, Nimava odevice.

Kam bodeš ga povila, In kam ga položila? »Slama bo blazinica Seno pa odevica.«

Marija pa pleničke Ni lepo ukup spravi In svojga si sinčka Na nje povila je.

Svet' Jožef je pa poieg stal In Jezusa kuševal, Ki je v jasicah ležal In britki mrz prestal.

Pastirci so ti prvi Prišli Jezusa častit, Ki so na polji bili Poleg svojih ovčic.

Angelj jih pa gor zbudil »Kar neznano je še — jih uči: »Le pojte v Betlehem, Tam ena luč gori.«

Ko notri v štalec prišli so, No malo dete našli so Ki je v jasicah ležalo, Milo jih pogledovalo.

Mi sklenemo to pesem O rojstvu naš'ga Jezusa, Naj bo vam to k veselju O Mariji Svečenski.

Kakor je iz te posledne pesmi razvidno, spričujo mnoge teh pesni res slabo pesniško žilo skladatelja, kateremu se nemara ni zdelo včasih tudi truda vredno odeti svoj umtovor v lepšo obliko. Pa še od tega malega ide vsled pozabljivosti poslednji čas preveliko, časih še dobrih stvari v izgubo, ker zbiratelji prečesto-krat celo nemajo kje prilike priobčiti zapisanega narodnega blaga. Pa nam potem lahko očitajo, da ga nismo imeli, ker še to malo ni izdano! Škoda!